

gjort det Skridt, at man lagde Hovedlande-veienes Vedligeholdelse over paa Amtskom-munen, og tog den bort fra Statsklassen; i det Hele og Store kan jeg i Diebliffet ikke mindes Andet af Betydning, der fra Statens Side er lagt paa Kommunerne. Naar Kom-munebyrderne desuagtet stige, og det gjøre de ganske vist, er Grunden jo den, at man anvender flere Penge end før paa de Sager, Kommunerne have at bekoste. Skolevæsenet, Fattigvæsenet og Veivæsenet, det er de tre Ting, som væsentlig koste Penge i Kommu-nerne, og det er ved Vedligeholdelsen og Ud-førelsen af disse Ting, at Kommunerne efter-haanden mere og mere bebyrdes. Der- som man ikke stillede saa store Fordringer til Kommunerne i disse Retninger, som man gjør, vilde Byrderne være langt mindre. De vare mindre i ældre Dage, men saa var For- holdene ogsaa derefter. Veiene vare daarlige, dem kostede man ikke Meget paa, Fattigvæse- net var langt ringere, end det nu er, og lige- ledes var Skolevæsenet i en ringere Tilstand end nu. Men ønsker man alle disse Ting forbedrede — og det have vi Allesammen ønsket, og ønske det fremdeles — kan det ikke nytte, at man samtidig slager over, at Kommunerens Byrder blive større, thi ellers kan man ikke faae Skolevæsenet, Fattigvæse- net og Veivæsenet forbedret. Vil man have det Gne, maa man finde sig i det Andet, Kom- munerne maa selv bære Byrderne ved, at de efterhaanden opnaa at faae disse Ting paa en bedre Fod.

H. Jensen: Det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds (Halkier) hen- vendte sig saa direkte til mig, at jeg er bleven nødsaget til at begjære Ordet for at gjøre et Par Bemærkninger dertil. Der er jo to Slags Mennesker her i Verden, nogle, som man kalder Pessimister, og andre Op- timister. De fleste Folk i vore Dage, særlig de fleste af dem, der give sig af med at undersøge de sociale Forhold og Spørgsmaal en lille Smule, blive Pessimister. Digtere, som skrive om de sociale Tilstande i vore Dage, ere, allesammen Pessimister; National- økonomerne, som vi, blandt Andre vel ogsaa det ærede Medlem, havde Velighed til at høre ved det nordiske nationaløkonomiske Møde i Sommer, vare næsten allesammen, naar de talte om de sociale Tilstande, Pessi- mister. Jeg huster, at der var en af Na- tionaløkonomerne, der kom med den Uttring, at den nuværende Krise, der var begyndt for 14—15 Aar siden, truede med at blive per- manent. I Modsætning hertil er det vel- gjørende, som det paa alle Omraader altid er velgjørende at træffe Modsætninger, at

træffe det ærede Medlem for Kjøbenhavns 7de Valgkreds. Det ærede Medlem er i højeste Grad Optimist, naar han ser paa de nuværende Tilstande, om han end synes at betragte Fortiden med et mere pessimistisk Blik, end mere romantisk anlagte Sjæle pleie at være tilbøjelige til. Jeg tiltrov mig ikke Evne til at kunne omvende det ærede Med- lem, for han forekom mig at være en saa uforbederlig Optimist, at der ikke synes at være Tale om at kunne bibringe ham en Forestilling om, at der dog er visse Skyg- sider ved Nutidens Forhold, og det vilde desuden ogsaa personlig taget være Synd at rive det ærede Medlem ud af disse behagelige optimistiske Tanker. Det ærede Medlem mente, at Arbeidsløsheden var en gammel Fremtoning. Ja, at der altid har været Folk, som ikke have kunnet faae Arbeide, skal jeg paa ingen Maade benægte, men jeg maa rigtignok tilstaa, at den Paastand, fremfat i al Almindelighed, at Arbeidsløshed skulde være en gammel Fremtoning, den har jeg aldrig nogensinde hørt for. Alt, hvad jeg har hørt og læst om sociale Spørgsmaal, er altid gaaet ud paa, at Arbeidsløsheden var en moderne Fremtoning, Noget, der fulgte med den fremskridende Kultur, og som be- standig blev værre og værre. Det ærede Medlem kastede Blikket ud i Fortiden for at vise, at Arbeidsløsheden var en gammel Fremtoning; men det forekommer mig, at det Exempel, han der nævnte, ikke var rigtig heldig valgt. Det ærede Medlem vænnte nemlig Bøndestanden for 100 Aar siden. Men det var virkelig ikke det, der var i Beien med Bønderne for 100 Aar siden, at de vare arbejdsløse, nei, de havde virkelig Mæsser af Arbeide, ikke alene for sig selv, men ogsaa som det ærede Medlem maasse har hørt, for Godseierne. Det var ikke det, der var i Beien, at de Jngenting bestilte og Jngenting kunde faae at bestille, men det, der var i Beien, var, at de skulde arbeide saa Meget for Andre, at de ikke kunde komme til at sørge tilstrækkeligt for deres egne Sa- ger. Det ærede Medlem havde derimod opdaget en anden Fremtoning i Nutiden. Han sagde udtrykkelig, at medens Arbeids- løshed ikke var nogen moderne Fremtoning, var der derimod en anden moderne Frem- toning, nemlig den, at der er Folk, som ikke vilke arbeide. Ja, at der enkeltvis kan være Mennesker, ogsaa nu i vor Tid, som ikke vilke arbeide, skal jeg paa ingen Maade benægte. Men at det er noget Gjennem- gaaende, saaledes at det ærede Medlem skulde være berettiget til at sige, at det var en moderne Fremtoning, Noget, der var almindelig Skik og Brug i vor Tid, at Folk